

Poistosuunnitelman muuttaminen

khall 08.05.2023 § 107

651/02.02.00/2023

Päätös	Ehdotukset hyväksyttiin.
Esittelijä	kaupunginjohtaja Parkkonen, Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle, että valtuusto hyväksyy liitteenä olevan poistosuunnitelman noudatettavaksi 1.1.2024 alkaen. Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että alle 10 000 euron (alv 0 %) hankinnat kirjataan käyttötalousmenoksi (pienhankintaraja).
Toimivalta	Heinolan kaupungin hallintosääntö 5 luku 22 § ja 8 luku 57 §
Valmistelija	hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna Hurmola-Remmi, puh. 044 780 1420 ja talouden projekti- ja kehityspäällikkö Piia Paasiranta, 044 797 5743, etunimi.sukunimik@heinola.fi
Valmistelu	Kirjanpitolain 4 luvun 3 §:ssä ja 5 §:n 1-3 momenteissa säädetään pysyvistä vastaavista ja hankintamenosta. Lain mukaan taseen vastaavien erät jaetaan pysyviin ja vaihtuviin käyttötarkoituksensa perusteella. Pysyviä vastaavia ovat erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena. Muut taseen vastaavien erät ovat vaihtuvia. Kaupungin kirjanpitoon sovelletaan kirjanpitolain lisäksi kuntalakia. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa sitovia ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja kuntalain soveltamisesta. Pysyvistä vastaavista säädetään mm. kirjanpitolautakunnan kuntajaoston taseen laatimista ja suunnitelman mukaisia poistoja koskevissa yleisohjeissa. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut vuonna 2016 yleisohjeen suunnitelman mukaisista poistoista, jonka tarkoituksena on ohjata suunnitelman mukaisten poistojen tekemistä kunnassa ja kuntayhtymässä sekä yhdenmukaistaa kunnissa käytettäviä poistoajkoja ja -menetelmiä. Suosituksen mukaan poistoajkojen ja -menetelmien tulee perustua pysyvien vastaavien hyödykkeiden tulontuottamiskykyyn ja kunnassa myös palvelujen tuotantokykyyn. Pysyviin vastaaviin kuuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot tulee poistaa vaikutusaikanaan. Pysyvien vastaavien vaikutusajalla tarkoitetaan hyödykkeen taloudellista pitoaikaa. Pysyvien vastaavien hankintameno jaksetaan poistoina kuluksi pääsääntöisesti sen koko taloudelliselle pitoajalle. Taloudellisen pitoajan päätyttyä on

hyödykkeen hankintamenon oltava kokonaan poistettu mahdollista jäännösarvoa lukuun ottamatta.

Taloudellisella pitoajalla tarkoitetaan sitä aikaa, jona pysyvän vastaavan hyödykkeen ennakoidaan hyödyttävän kuntaa tuloa tuottamalla tai aikaa, jona hyödykkeen ennakoidaan hyödyttävän kunnan palvelujen tuottamista. Pysyvien vastaavien hyödykkeen taloudellinen pitoaika on yleensä lyhyempi kuin sen tekninen pitoaika, joka riippuu hyödykkeen teknisestä käyttökelpoisuudesta kunnan harjoittamassa toiminnassa. Pysyvien vastaavien hyödykkeen taloudellisen pitoajan ja myös poistoajan määrittely tulee tehdä kunnan yksilölliset olosuhteet huomioon ottaen.

Poistoaika määritellään siten, että se vastaa kunnan omaa suunnitelmaa ja odotusta taloudelliseksi pitoajaksi. Kuntajaoston yleisohjeen poistoaikasuosituksessa suositellaan määriteltyjen poistoaikojen alarajojen käyttämistä. Suositusta pidempää poistoaikaa voidaan kuitenkin käyttää, jos ne perustellaan hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaisesti. Taloudellisen pitoajan määrittelyssä noudatetaan varovaisuuden periaatetta.

Konserninäkökulmasta suunnitelmapoistojen perusteiden määrittely on hyvä tehdä riittävän joustavasti siten, että tytäryhteisöjen on mahdollista tehdä sille ominaisen toiminnan mukaiset suunnitelmapoistot konsernin poistosuunnitelman puitteissa. Tarkoitus on, että kaupungin poistosuunnitelman perusteet kattavat myös yhtiöiden omat poistosuunnitelmat.

Heinolan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 57 § mukaan suunnitelmapoistojen perusteet hyväksyy valtuusto ja valtuuston hyväksymien suunnitelmapoistojen perusteiden pohjalta kaupunginhallitus hyväksyy hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat. Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vahvistaa lisäksi poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

Muutokset poistosuunnitelman perusteisiin perusteltuja

Päätöksenteon näkökulmasta sekä olosuhteet huomioon ottaen on perusteltua ja tarkoituksenmukaista päivittää poistosuunnitelma joustavaksi siten, että merkittävien hyödykeryhmien osalta määritellään poistoaikojen asteikko sekä se, missä ajassa hyödyke tulee poistaa. Poistoissa noudatetaan ensisijaisesti poistosuunnitelman alarajaa. Kaupunginhallituksen päätöksellä voidaan kuitenkin tapauskohtaisesti yksittäiselle kohteelle myös määrittää asteikon sisällä oleva pidempi poistoaika.

Poistosuunnitelmaa on perusteltua muuttaa myös siten, että kiinteiden rakenteiden ja laitteiden osalta siirrytään menojäännöspoistoista tasapoistoihin. Ehdotus uudesta poistosuunnitelmasta esityslistan liitteenä.

Tasapoisto on poistomenetelmä, jossa hyödykkeen hinta poistetaan tietyn ajan kuluessa kiinteällä summalla. Tasapoistoa käytettäessä

täytyy siis tietää hyödykkeen taloudellinen käyttöikä sekä hankintahinta. Poisto tehdään joka vuosi samalla summalla, kunnes taseen arvo on nolla eikä ole enää mitään poistettavaa.

Menojäännöspoistossa poistetaan vuosittain jokin ennalta sovittu prosenttiosuus koneen tai kaluston hankintamenosta. Tällä poistomenetelmällä poistot ovat aluksi suuria, mutta pienenevät koko ajan jäljellä olevan poistamattoman hankintamenon pienentyessä. Menojäännöspoistoissa hankintameno ei koskaan mene nolleen, vaan se on alaskirjattava silloin, kun omaisuudella ei enää ole palvelun- tai tulontuottamiskykyä eli ko. omaisuus ei enää ole palvelutuotannon käytössä.

Kunnassa kiinteät rakenteet ja laitteet muodostuvat pääosin infrastruktuurista, joka tuottaa tuloa pääsääntöisesti tasaisesti – joissain tapauksissa jopa takapainotteisesti (esim. uudet asuinalueet, jotka rakentuvat täyteen vasta ajan kuluessa). Menojäännöspoistot ovat etupainotteiset (degressiiviset) ja siten tällä hetkellä käytössä oleva poistoaika ei vastaa tulontuottamiskykyä, mikä rasittaa kunnan tulosta etupainotteisesti.

Käyttöomaisuuden näkökulmasta on lisäksi riskinä, että taseesta jää alaskirjaamatta menojäännöspoistojen alaisia hyödykkeitä, joilla todellisuudessa ei enää ole arvoa.

Esityslistan liitteenä esimerkki menojäännöspoiston muutoksen vaikutuksesta ja Heinolan kaupungin poistosuunnitelma.

Jatkokäsittely

valtuusto